

**Nagovor predsednika Zveze slovenskih častnikov,
dr. Alojza Šteinerja ob podelitvi srebrnega znaka za zasluge,
25. oktobra 2016**

Ob tem svečanem trenutku se v imenu članic in članov v organizacijah Zveze slovenskih častnikov in kot predsednik zveze zahvaljujem za podeljeno državno odlikovanje. Rad bi se zahvalil tudi predlagateljem iz Zveze veteranov vojne za Slovenijo, ki so leta 2014, ob dvajsetletnici delovanja naših organizacij v samostojni Sloveniji, podali predlog. V obeh organizacijah so člani, ki so pred četrto stoletje nosili pomembno breme osamosvojitvene vojne in prispevali k neodvisnosti in suverenosti Republike Slovenije.

Pogosto slišimo, da so pripadniki varnostnih sil in častniki ter podčastniki v obrambnih silah neke vrsta kontinuiteta z bivšim sistemom, čeprav smo se od njega odcepili in ga nenazadnje pomagali rušiti. Ko se s kontinuiteto povezuje vse slabo, kar znamo povedati o bivši skupni državi, potem je uporaba izraza o silah kontinuitete tudi oznaka za zmerjanje ali celo poskus postavitve ločnice med dobrim in slabim. Zato si bom v nadaljevanju dovolil o tem nekaj misli, ki pa gotovo niso samo moje.

Ni možno zanikati, da so bili v SFRJ pripadniki varnostnih sil in starešinski kader v obrambnih silah ustavno in zakonsko zasnovani kot steber stabilnosti in odpornosti države in družbe. Kako so to vlogo nekateri v takratni zvezni vojski razumeli in poskušali udejanjiti, smo 1990 in 1991, v dveh za Slovenijo ključnih letih, lahko mnogi videli in celo neposredno občutili. Toda, ko je šlo za demokratizacijo in Slovenijo, se je ta steber nagnil na stran naše sedanje domovine. Če tega ne bi bilo, bi o svoji državi lahko le sanjali, kot številne generacije Slovencev pred nami. Samo ugibamo lahko, kaj bi bilo namesto letošnjega praznovanja 25. letnice samostojnosti in današnjega praznovanja Dneva suverenosti v spomin na odhod zadnjega vojaka JLA iz Slovenije oktobra 1991. Mogoče bi tudi mi trohneli v kakšnih jamah.

Upam, si trditi, da se je pred četrto stoletje prej omenjena kontinuiteta pri rezervnih častnikih in podčastnikih kazala predvsem v ljubezni, odnosu in enotnosti do nove domovine. To je edina prava kontinuiteta, ki je bila obenem naša moč in premoč nad tistimi, ki na to niso računali. Vsa ostala etiketiranja s silami kontinuitete in dejanja povezana s tem so zavržena dejanja.

Slovenske obrambne sile so na vrhuncu prizadevanj za obrambo samostojne Slovenije šteje okoli 45.000 uniformiranih teritorialcev in miličnikov. Med njimi je bilo med 9.000 in 10.000 častnikov in podčastnikov, pretežno rezervne sestave. Ti so predstavljali vodstveno in strokovno moč, nasproti takratnim poklicnim pripadnikom zvezne vojske, milice in obveščevalnih služb. Pri tem slovenska stran na bojnem polju ni bila poražena.

Zveza slovenskih častnikov je bila preoblikovana iz njene predhodnice zveze rezervnih starešin leta 1993 in registrirana 8. marca 1994. V njej so že zmeraj zelo aktivni tisti, ki so pomagali priboriti samostojnost in neodvisnost Sloveniji. Večina jih deluje tudi v veteranskih društvih ZVVS, Sever in drugih. Kmalu po osamosvojitvi za rezervne častnike in podčastnike ni bilo več zakonske obveze, ki bi nalagala nujnost sodelovanja v stanovski organizaciji in usposabljanja za nerazporejene pripadnike obrambnih sil. Vedno manj je bilo tudi rezervistov, dokler ti niso skoraj v celoti izginili iz obrambno-varnostnih struktur. Vendar prisotnost in vojaškostrokovna dejavnost v preko petdeset društvih po Sloveniji ni ugasnila. Kot, da bi vedno znova hoteli dokazovati, da se kot častnik ali podčastnik sicer ne rodiš, ampak postaneš in ostaneš.

Da bi navedeno ponazoril, naj izpostavim tiste, ki so v Zvezi slovenskih častnikov v samostojni Sloveniji prejeli priznanja za življenjsko delo. Polkovnik Miha Butara je sicer kot profesionalni predsednik v osemnajstih letih, kolikor je bil na čelu organizacije, previharil viharje. Janko Ljubič, je večino svoje poklicne kariere posvetil častniški organizaciji in delu z ljudmi. Major Jože Škof uspešno vodi največjo organizacijo v Mariboru več kot dvaindvajset let. Stotnik Jože Gašparič je večino svojega življenja posvetil teritorialcem in rezervistom ter organizaciji v kateri skrbi tudi za ohranjanje in prenašanje spomina o upornem Pohorju in neuklonljivih Rušanih pri tem. In še stotnik Jože Zorčič, ki se je častniški organizaciji zapisal, ko sem jaz še le prav shodil in ji ostal zvest do danes. Vendar bi bil krivičen, če ne bi omenil še preostalih osem tisoč članic in članov, ki so zaslužni za prejeto priznanje.

Ker smo danes deležni posebne časti in v hiši vrhovnega poveljnika vojske, naj ne bo razumljeno kot neprimerno, če izpostavim še eno zadevo. Že prej sem izpostavljal pomen in vpliv tega, da so tisti, ki so prisegli za obrambo in celovitost nekdanje skupne države, pred četrto stoletja prednost in novo zavezo dali Sloveniji.

Tako smo prizadevanjem navkljub priča svojevrstni ironiji, ko ima približno polovica od prej omenjenih deset tisoč častnikov in

podčastnikov, ki so bili tudi v osamosvojitveni vojni, še vedno le vojaške čine pridobljene v bivši skupni državi. Kdo ve, ali je to le v posmeh ali pa v opomin, zato ker so ob prelomu dali prednost Sloveniji, novi državi in upanjem za boljše življenje. Upanje, da jim bo država prevedla vsaj čine, če jih ne more povišati v slovenske, tako ostaja.

G. predsednik, to izpostavljam tudi, ker ste vrhovni poveljnik obrambnih sil in tista avtoriteta, ki lahko in mora vplivati na popravo krivic in zmot, tudi takšnih, ki so povezana s prevedbo činov in s pozabljenimi napredovanji za danes povečini že ostarele nekdanje rezervne pripadnike slovenske Teritorialne obrambe in milice. Tudi zaradi tega, ker so pri prelomu s silami kontinuitete ohranili edino pravo kontinuiteto v ljubezni in zvestobi do domovine Slovenije.

In verjemite, če bi nas danes po 25 letih ali kdaj kasneje vprašali »za koga«, bomo kljub vsemu še vedno odgovorili: »za Slovenijo«.

Hvala vsem, ki ste prišli in hvala za današnje časti.